

VERSLAG VAN DE INFORMELE EUROPESE RAAD WESTELIJKE BALKAN VAN 17 MEI 2018

Op 17 mei organiseerde het Bulgaarse Voorzitterschap in Sofia een Top van de staatshoofden en regeringsleiders van de lidstaten van de Europese Unie en de landen van de Westelijke Balkan, met als thema connectiviteit. Op de avond voorafgaand aan de Top vond een informeel diner van de staatshoofden en regeringsleiders van de EU lidstaten plaats, waarin is gesproken over de thema's onderzoek, innovatie en digitaal. Tijdens het diner kwamen tevens het nucleaire akkoord met Iran en de handelsrelatie met de VS aan de orde.

Onderzoek, innovatie en digitaal

Tijdens het diner is gesproken over het belang van onderzoek, innovatie en digitalisering in Europa. De leiders waren het eens dat, in het licht van de snelheid van de technologische ontwikkelingen en de investeringen die elders in de wereld worden gedaan, de EU haar inspanningen op deze terreinen dient op te voeren om de Europese concurrentiekracht te versterken. Nederland heeft in dat kader gepleit voor versterkte grensoverschrijdende samenwerking, voor het via een bottom-up benadering stimuleren van disruptieve innovatie, voor het wegnemen van barrières van grensoverschrijdende handel en voor het versterken van het verdienvermogen in het digitale domein, met inachtneming van belangrijke randvoorwaarden zoals privacy en gegevensbescherming. De Europese Raad van 28 en 29 juni zal hier naar verwachting nadere conclusies over aannemen. Uw Kamer wordt conform de gebruikelijke procedures geïnformeerd over de Nederlandse inzet voor die Europese Raad.

Iran

Tijdens het diner zijn de staatshoofden en regeringsleiders door de Hoge Vertegenwoordiger, mevrouw Mogherini, bijgepraat over de stand van zaken betreffende het nucleaire akkoord met Iran. Ze waren het unaniem eens dat behoud van het akkoord van groot belang is omdat het de beste manier is om ons te verzekeren van het vreedzame karakter van het nucleaire programma van Iran, en spraken af dat de EU zich aan haar deel van de afspraken houdt zolang Iran zich volledig aan het akkoord blijft committeren. Daarnaast heeft de Europese Commissie aangekondigd een aantal Europese maatregelen uit te werken om de Europese bedrijfsbelangen te beschermen. Het gaat om de Europese anti-boycotverordening en uitbreiding van het leenmandaat van de EIB voor leningen ten behoeve van investeringen in Iran. De EU zal echter in economisch opzicht nooit het Amerikaanse vertrek uit Iran kunnen compenseren, zeker niet als er tegen Europese bedrijven sancties worden ingesteld wanneer die zaken doen met Iran.

Handelsrelatie met de VS

Tenslotte is tijdens het diner gesproken over de handelsrelatie met de VS. Allen benadrukten het belang van Europese eenheid ter versterking van de positie van de Commissie in de lopende gesprekken met de VS. Nederland heeft hierbij onderstreept dat de EU in gesprek moet blijven met de VS. Elementen voor onderhandelingen betreffen versterking van de WTO, brede markttoegang, waaronder voor industriële producten en overheidsaanbestedingen, en samenwerking op het terrein van toekomstige regelgeving. Tegelijkertijd heeft Nederland gesteld dat het ook niet zo kan zijn dat de EU onder druk met de VS onderhandelt over de onderlinge handelsrelatie. Dergelijke onderhandelingen zijn mogelijk zodra de VS een permanente uitzondering op de ingevoerde tarieven op staal en aluminium aan de EU verleent. De Raad Buitenlandse Zaken/Handel zal hier op 22 mei verder over doorspreken.

Bijeenkomst met de landen van de Westelijke Balkan

De bijeenkomst met de regeringsleiders en staatshoofden van de Westelijke Balkan stond in het teken van het thema connectiviteit. Alle aanwezige deelnemers onderschreven het Europese perspectief van de landen van de Westelijke Balkan en het belang van voortzetting van het engagement van de EU ten behoeve van de stabiliteit en ontwikkeling van deze regio. Het merendeel van de sprekers markeerde daarbij dat dat ook in het belang van de EU is. Belangrijke thema's die door de aanwezigen – inclusief Nederland – werden aangestipt waren het verbeteren van de fysieke en digitale infrastructuur in en tussen de landen van de Westelijke Balkan alsmede met de EU; het versterken van de rechtsstaat, in het bijzonder ten aanzien van de strijd tegen de georganiseerde misdaad en de aanpak van corruptie; en het verbeteren van de nabuurschapsrelaties. Nederland vroeg ook aandacht voor verbetering van de mediavrijheid.

Na afloop is door de leden van de Europese Raad een verklaring aangenomen met concrete afspraken voor samenwerking op het gebied van rechtsstaat en openbaar bestuur, veiligheid en migratie, sociaaleconomische ontwikkeling, transport- en energieverbindingen, de digitale agenda, en verzoening en goede nabuurschapsrelaties in de Westelijke Balkan (http://www.consilium.europa.eu/media/34796/sofia-declaration_nl.pdf). De regeringsleiders en staatshoofden van de landen van de Westelijke Balkan hebben zich hierbij aangesloten.